

AFFALDSPLAN 2025 - 2030

SAMMEN GØR VI ØEN GRØNNERE

Vision og strategi for affaldshåndteringen

FORORD

Affaldssortering er i de seneste år blevet en del af Læsøboernes hverdag - og borgerne på Læsø gør det godt. Men der bliver stillet større og større krav til, hvordan vi håndterer opgaven med at reducere affald. Den nationale affaldsbekendtgørelse danner baggrund i et politisk ønske om, at affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030, og at 80% af alt plast skal udsorteres fra forbrændingsanlæg. Affaldskurven skal knækkes med fokus på cirkulær økonomi med mindre affald, mindre spild og meget mere genbrug.

Læsøboerne har allerede taget sorteringen af de 10 affaldstyper til sig og bidrager dermed til at mindske den globale opvarmning. Dette er et vigtigt skridt på vejen, hvis vi skal nå i mål med en CO2-neutral fremtid. Men det gør det jo ikke alene. Læsø Kommune arbejder sammen med Læsø Forsyning om hele tiden at kunne levere affaldsløsninger tæt på borgerne, der sikrer en høj genanvendelse af affaldet.

Vi vil udvikle nye muligheder, hvor Læsøboerne kan bytte og genbruge meget mere af det, der tidligere blev smidt ud, f.eks. ved at samarbejde med erhvervslivet om nye innovative og cirkulære måder at bevare materialerne i kredsløb længst muligt. Det cirkulære Læsø skal i fremtiden både favne den enkelte borgers ønske om en grønnere hverdag og skabe grobund for et mere bæredygtigt erhvervsliv i udvikling.

Vi ved, vi er en lille aktør. Derfor er det også helt naturligt, at vi i de kommende år vil søge et bredt samarbejde med nordjyske kommuner om at løse opgaven om mere effektiv affaldssortering og afsætning af affald til genbrug og genanvendelse.

I samarbejde med Læsø Forsyning A/S har vi skabt rammerne for, at Læsø i fremtiden vil være en god og bæredygtig ø for alle, men vi gør det ikke alene.

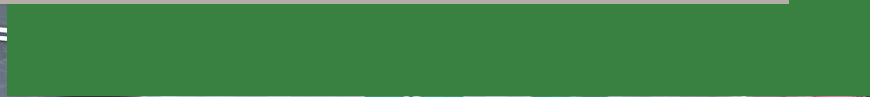
Sammen gør vi øen grønnere!

RECYCLING

INDHOLD:

Forord.....	2
Indhold.....	3
Overordnede temaer.....	4
Cirkulær økonomi.....	5
Verdensmål.....	6
Affaldshierarkiet.....	7
Genbrug.....	8
Genbrugspladsen.....	9
Handling.....	10
Rammer og planer.....	11
Godt på vej.....	12

TEMAER

“Sammen gør vi øen grønnere” har i flere år været Læsø Forsynings slogan, men bliver nu også slogan for Læsø Kommunes affaldsplan 2025-2030.

Den samler de politisk fastsatte målsætninger for service, økonomi og miljø herunder: genbrug, genanvendelse, CO2-besparelser samt cirkulære materialestrømme. Planen beskriver i tre overordnede temaer de retninger, som Læsø Kommune ønsker skal være toneangivende i de kommende år.

MILJØ

- Vi skal forebygge dannelsen af affald.
- Vi skal udbygge affaldssortering i det offentlige rum - der skal fremover affaldssorteres.
- Vi skal optimere udnyttelsen af ressourcerne i affaldet.
- Vi skal reducere den samlede miljøbelastning fra affaldet.
- Vi skal sikre, at nyttevirkningen af affaldsbehandlingen er høj.
- Vi skal sikre cirkulære partnerskaber og samarbejder.
- Vi skal udnytte affald som direkte råvarer.
- Vi skal sikre godt arbejdsmiljø ved indsamling og behandling af affald.

SERVICE

- Vi skal fastholde et højt serviceniveau.
- Vi skal gøre det let at sortere affald ved borgerne.
- Vi skal hente affald til tiden og minimere fejl.
- Vi skal sikre et højt informationsniveau om affaldsordningerne.
- Vi skal bestræbe os på høj service og tilfredse borgere og virksomheder.
- Vi arbejder for en genbrugsplads der er åbent døgnet rundt.

ØKONOMI

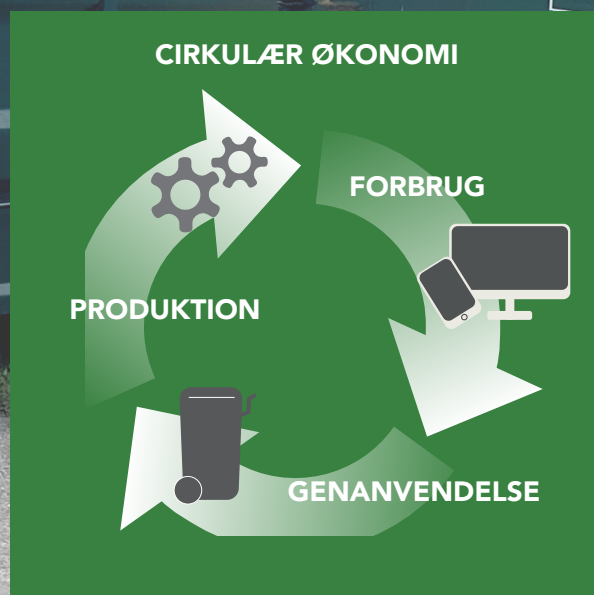
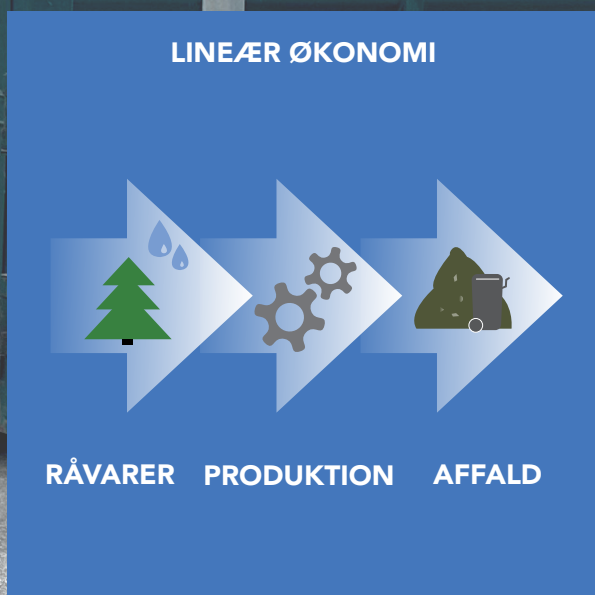
- Vi skal skabe mest muligt miljø og service for pengene.
- Vi skal udvikle administrativt enkle, driftssikre og økonomiske løsninger.
- Vi skal erfaringsudveksle med hele affaldsbranchen for optimering.
- Vi skal samarbejde med andre, hvor det giver gevinst for miljøet eller økonomien.
- Vi skal organisere opgaverne, så de løses mest optimalt, til den bedste pris.

CIRKULÆR ØKONOMI

Det er vigtigt, at vi tænker cirkulær økonomi, når vi tænker affaldssortering i fremtiden. Med en cirkulær økonomi får vi et bæredygtigt alternativ til en lineær 'køb og smid væk' kultur til en cirkulær forbrugskultur, hvor mængden af materialer og ressourcer reduceres via genbrug og genanvendelse og kun det, der på ingen måde kan recirkuleres, indgår i produktionen af blandt andet grøn el og klimaneutral fjernvarme.

Målet med den cirkulære økonomi er derfor at fastholde flest mulige produkter og materialer i brug så længe som muligt. Dette indebærer, at der allerede i en designfase af et produkt skal indtænkes muligheder for reparation, og der skabes muligheder for afsætning af brugte produkter. Når produkterne ikke længere kan anvendes eller repareres, skal det sikres, at flest mulige materialer i et produkt kan genanvendes til nye produkter.

Med en stærk strategisk affaldsplan med fokus på cirkulær økonomi spiller "Sammen gør vi øen grønnere" ind i en større international dagsorden i form af FN's Verdensmål, hvor flere af verdensmålene kommer i spil, når det gælder bæredygtig energi, ansvarligt forbrug og produktion og ikke mindst klimaindsats.

7 BÆREDYGTIG
ENERGI

12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION

13 KLIMA-
INDSATS

Når man bor på en lille ø, kan verdensmål godt virke som en stor mundfuld, ikke desto mindre er det vigtige mål.

Vi kan alle bidrage til at nå verdensmålene ved at gøre en indsats, og affaldsplanen, med sloganet "Sammen gør vi øen grønnere", baner vejen.

VERDENSMÅL 7

Bæredygtig energi

Læsø Kommune og Læsø Forsyning A/S søger hele tiden at finde løsninger og samarbejdspartnere, der hjælper til, at den energi, vi bruger, men også laver, bliver så bæredygtig som muligt bl.a. ved at anvende varmen fra vores forbrændingsegne affald til opvarmning af boliger.

VERDENSMÅL 12

Ansvarligt forbrug og produktion

Fokus på effektiv styring af vores fælles naturressourcer, og måden vi bortskaffer giftigt affald og forurenende stoffer samt kommunikation med industrier, virksomheder og forbrugere om at genbruge og reducere deres affald.

VERDENSMÅL 13

Klimaindsats

Målet er at begrænse stigningen af den globale gennemsnitstemperatur. Overproduktion og miljøforurening er i høj grad med til at presse klimaet, derfor er målene med mere genbrug og genanvendelse vigtige.

Fakta om affaldsmængder, der bliver produceret pr. år fra husholdninger i Læsø Kommune. Læsø Forsyning afhenter affald ugentligt hos ca. 2.350 helårs- og sommerhuse på øen. Siden indførelsen af affaldssortering i 2021 er mængden af restaffald, der sendes til energiudnyttelse, faldet.

REST

2019

2020

2021

2022

2023

1.007

ton usorteret

1.163

ton usorteret

644

rest efter sortering

515

rest efter sortering

509

rest efter sortering

AFFALDSHIERAKIET

EU's affaldsrammedirektiv beskriver via affaldshierarkiet, hvordan affaldet prioriteres efter værdi og behandling. I en cirkulær tankegang skal mængden af affald til energiudnyttelse og deponi begrænses til det absolut minimale. Gennem en årrække er mængden af affald, der genanvendes, steget i Læsø Kommune, og dermed er affald, der tidligere blev energiudnyttet, blevet løftet opad i affaldshierarkiet. Det skal vi blive ved med.

Indførelsen af affaldssortering i 2021 viser sine tydelige tegn på Læsø, hvor mængden af usorteret affald til energiudnyttelse er tæt på halveret. Med kommunikation, producentansvar, nye tiltag og teknologier vil vi i fremtiden kunne reducere mængden endnu mere. Desuden er det ønskværdigt, at der også kan spores en positiv udvikling i sorteringen på genbrugspladsen således, at mængden af affald til energiudnyttelse herfra også har en nedadgående kurve.

Det er også en mulighed, at man kan udsortere de enkelte fraktioner i underfraktioner af samme type affald. Således vil den traditionelle genanvendelse højnes. Et godt eksempel på cirkulær genanvendelse kunne være, når plast fra genbrugsstationerne, der traditionelt afsættes som en blandet plastmængde, i stedet opdeles og ensertes, hvorefter den afsættes efter kvalitet og mere specifikke egenskaber til produktionsvirksomheder. Målet er, at værdien af materialerne bevares i genanvendelsesprocessen på det højest mulige niveau.

AFFALDS-
FOREBYGGELSE

DIREKTE
GENBRUG

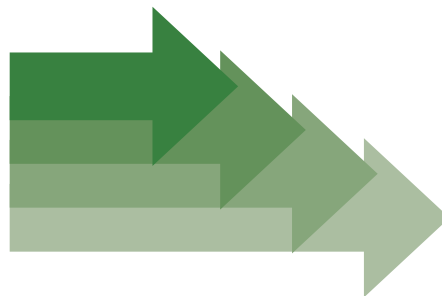
GENANVENDELSE

FORBRÆNDING

DEPONI

RAMMER & PLANER

EU's affaldsrammedirektiv og den nationale affaldsplan sætter rammerne for de kommunale affaldsplaner. Den nye nationale affaldsplan bygger på de politiske målsætninger i 'Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi' samt den nye affaldsbekendtgørelse. Læsø Kommune har indarbejdet de nationale, politiske målsætninger og kommende krav i affaldsplanen "Sammen gør vi øen grønnere". Læsø Kommune har en klimatilpasningsplan (DK2020), der bl.a. omhandler affald.

Internationale EU-mål

- 2023: Indsamling af organisk affald
- 2025: Indsamling af tekstilaffald
- 2025: Producentansvar på emballage
- 2025: 55% af husholdningsaffald genanvendes
- 2030: 60% af husholdningsaffald genanvendes
- 2035: 65% af husholdningsaffald genanvendes

Nationale mål

Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi

- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030.
- Udsortering af 80% dansk plast fra forbrændingen i 2030.
- Affaldskurven skal knækkes (mindre affald, mindre spild, mere genbrug)

National lovgivning

- Affaldsbekendtgørelsen
- Vejledning om indsamlingssystemer
- Vejledning om sorteringskriterier
- National Affaldsplan

Kommunale mål:

- Miljø - Forebygge dannelse af affald, reducere affald, og sikre en cirkulær affaldsøkonomi
- Service - Sikre et højt service- og informationsniveau
- Økonomi - Mest muligt miljø for pengene

GENBRUG ER GULD

Genbrug er det rene guld, når det gælder CO2-reduktion og ressourcebesparelse.

Når ting ikke bliver til affald, så forlænges deres levetid, materialer bevares, og der spares energi til produktion af nye materialer og produkter. Dermed udskydes produktionen af nye varer, og det nedsætter hastigheden i forbruget af jordens ressourcer og den afledte CO2-produktion.

Endnu mere af det, som i dag ender som affald, skal derfor i fremtiden afsættes til genbrug. "Guld-containeren" på genbrugspladsen er velbesøgt og er vokset fra 1 til 2 containere. Her byttes effekter, der kan komme andre mennesker til gavn. - Det er ikke kun næstekærlighed, men også sund fornuft!

Når der bliver affaldssorteret i hjemmet, kørt på genbrugspladsen med et ødelagt tv, eller den gamle sofa sættes i "Guld-containeren", - ja, så går læsøboerne i retning af en mere cirkulær økonomi. På samme måde bidrager læsøboerne også ved at ændre forbrugsmønstre, når de tager indkøbsnettet med hjemmefra i stedet for at købe en plastikpose, når de smider mindre mængde mad i skraldespanden, eller når der afleveres en pose tøj til genbrug.

Læsøboerne sætter farten ned i forbrugscirklen og hjælper med at holde råvarer længst muligt i omløb. Det bidrager direkte til at mindske CO2-udledningen der, hvor råvarerne produceres. Det er hverdagens handlinger, der lægger fundamentet for et cirkulært affaldssystem, og en grønnere fremtid.

GENBRUGSPLADSEN

Genbrugspladsen er en vigtig spiller i omstillingen til cirkulær økonomi. Hovedparten af affaldet på genbrugspladsen genanvendes allerede i dag, men meget mere skal i fremtiden genbruges direkte, levetidsforlænges via reparation og upcycling eller genanvendes.

Ved at indgå i nye samarbejder kan genbrugspladsens råvarer afsættes i nye værdikæder og produktioner. Dermed bidrager genbrugspladsen til at minimere ressourceafhængighed og til at støtte virksomheders produktion og innovationskraft, når virksomhederne i de kommende år skal omstille deres produktion til varer med længere levetid, flere genanvendte materialer og mindre spild. I takt med at man bliver klogere på genanvendelsesmuligheder, og teknologien udvikler sig, vil der løbende komme nye sorteringer, der gør det nemmere at genbruge og genanvende råvarer i fremtiden.

Affaldet komprimeres i de forskellige sorteringer på Genbrugspladsen og transporteres med lastbil til fastlandet, hvor det sendes videre til samarbejdspartnere. Madaffald bliver p.t. sendt til Gemidan i Frederikshavn. Her omdannes det til biogas, der anvendes på biogasanlæg. Først energiudnyttes biopulpen og efterfølgende afsættes den afgassede biopulp som gødning.

Der arbejdes hen imod, at alle sorteringer afleveres til NORDVÆRK, der er førende inden for affaldshåndtering og ressourceudnyttelse af diverse affaldstyper. Derved anser Læsø Kommune, at man opnår størst mulig genanvendelse af affaldet, ligesom der tages hånd om miljømæssige forhold.

Den nuværende genbrugsplads renoveres, så den lever op til gældende lovkra-
v.

Det er vigtigt for Læsø Kommune, at pladsen afspejler, at vi sætter miljøet i højsæde.

Pladsen skal fremstå overskuelig og åben med et tydeligt grønt spor, der klart tilkendegiver, at afbrænding af affald er vores sidste udvej. Dette er forsøgt bl.a. ved en nøje planlagt placering af de enkelte containere.

GODT PÅ VEJ

Læsø er allerede godt igang med den nationale strømning af affaldshåndteringen på tværs af kommuner, som omfatter henteordninger for mad-, papir-, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstil, restaffald samt drikke- og madkartoner og farligt affald. Vi anvender allerede i dag de nationale sorteringskriterier og piktogrammer for husholdningsaffald, for at sikre en ensartet kommunikation med borgerne på tværs af kommunegrænser.

Læsø Forsyning vil følge med i den teknologiske udvikling, og flere nye behandlingsmuligheder for affaldet skal undersøges.

EFFEKT

Indsatsen af strømligningen vil øge genanvendelsen af husholdningsaffaldet og være et væsentligt bidrag til, at Læsø Kommune kan leve op til kravene om en reel genanvendelse på henholdsvis 55 % i 2025, 60 % i 2030 og 65 % i 2035.

HANDLING

Læsø Kommune anser, at et realistisk mål er at nedsætte mængden af affald, der forbrændes med ca. 60 % i perioden fra 2025 til 2030.

Hvert år evalueres affaldsplanen. Der vurderes på effekten af ordningen med henblik på at iværksætte yderligere tiltag ved eventuelt vigende resultat, og der sættes nye ambitiøse mål for de overordnede målsætninger i affaldsplanen. Desuden er det ønskværdigt, at der er en positiv udvikling i sorteringen på Genbrugspladsen, således mængden af affald til forbrænding herfra også har en nedadgående tendens. Opmærksomheden på sorteringen skal skærpes, og det er målet, at flest mulige affaldstyper genanvendes, og restaffaldet nedbringes til absolut minimum.

RÅDGIVNING

En vigtig faktor for at komme i mål med at reducere vores affaldsstrømme er kommunikation og rådgivning. Derfor bliver der brugt energi på at kommunikere på forskellige platforme, hvor sorteringsguiden på Læsø Forsynings hjemmeside er ét af tiltagene til at gøre en hverdag med affaldssortering lettere. Skulle der alligevel opstår tvivlsspørgsmål, er man altid velkommen til at kontakte Læsø Forsyning A/S pr. tlf., mail eller rådføre sig med pladsmændene på genbrugspladsen.